

14. september: Korsmessen om høsten / Korsets opphøyelse

DEN KORSEFESTEDE KRISTUS

”men vi forkynner en korsfestet Kristus. For jøder er dette anstøtelig og hedninger uforstand., men for dem som er kalt... er Kristus Guds kraft og Guds visdom.”¹

Bakgrunnen for Korsmessen finner vi ved å gå tilbake over 1700 år – helt tilbake til tiden rundt det første store Kirkemøte på 320-tallet.

Moren til keiser Konstantin (den store), Helena, var et Kristustroende menneske, og tok initiativet til å gjenfinne Frelserens kors i Jerusalem. Det fortelles at de fant noen gamle kors – og ett av disse viste seg å ha helbredende kraft. På det sted korset ble funnet, lot keiser Konstantin reise to kirker kalt Anastasis og Martyrium. Disse kirkene ble innviet i midten av september året 335.

I dag utgjør disse to gamle kirkene ett bygningskompleks og kalles Den hellige kravs kirke. Den står som et vitnesbyrd om Kristentroens anstøtssten og dårskap; troen på seier gjennom nederlag, lys som overvinner mørke, velsignelsen som stråler frem fra det alle ser som den store forbannelse, og livet som døder døden – ”for dere og for de mange”.

Korset – et redskap brukt til tortur og drap var med ett blitt Kirkens seierstegn.

For de kristne som levde i løpet av Kirkens første 300 år, var det å smykke seg med et kors like absurd som det ville være for oss å henge en miniatyrgalge rundt halsen – eller kanskje en miniatyr av en elektrisk stol...

Vi ser derfor at korssymbolet først blir brukt som et kristent symbol etter at det blir forbudt å henrette ved korsfestelse. Men allerede i Skriften sees korset som et seierssymbol, slik St. Paulus skriver: ”Men jeg vil ikke rose meg av noe annet enn vår Herre Jesu Kristi kors. Ved det er verden blitt korsfestet for meg, og jeg for verden.”² Og i brevet til kirken i Kollossæ, skriver han: ”Det var Guds vilje å la hele sin fylde ta bilig i ham, og ved ham forsoner alle ting med

¹ 1 Kor 1,23-24

² se Gal 6, 14

seg selv, alt i himmelen og på jorden, da hans skapte fred ved hans blod, på korset.” Og han fortsetter: ”Gjeldsbrevet som gikk imot oss på grunn av lovens bud, strøk han ut og tok det bort ved å nagle det korset.” Han avvæpnet maktene og myndighetene og stilte dem frem til spott og spe da han triumferte over dem på korset.”³

Etter apostlenes møte med Den oppstandne, forblir ikke korset et forbannet tre – og han som hang på det, viste seg ikke å være forbannet av Gud, men Guds velsignede, enbårne og livgivende Sønn.

Lyset fra oppstandelsen kaster lys over Jesu egne dunkle ord fra tiden før oppstandelsen: *”Og likesom Mosen løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp, for at hver den som tror på ham, skal han evig liv.”*⁴ Og lyset fra oppstandelsen viser at Den enes død på korset blir velsignelse for de mange: *”Nå felles dommen over denne verden, nå skal denne verdens fyrste kastes ut. Og når jeg blir løftet opp fra jorden, skal jeg dra le til meg.”*⁵

Denne velsignelse mottar vi i eukaristien, nattverden. Her mottar vi korsofferets velsignelser; Herrens ord over brødet: *”Dette er mitt legeme som gis for dere.”* Og ordene over kalkens vin: *”Dette er mitt blod som utygdes for dere og for de mange til syndenes forlatelse.”*

Korsets dårskap er blitt vår visdom, dets smerte er vår lindring, dets blod er vår drikk, dets sår er vår legedom og forbannelsen er blitt til evig velsignelse for oss.

Derfor følger korsmerket våre liv. Det kristne liv er et liv i korsets tegn. Korset forener himmel og jord. Gud og menneske. Menneske og menneske. Gjennom Jesus Kristus.

³ se Kol 1,19-20 og 2,14-15

⁴ se Joh 3,14-15

⁵ se 12,31-32

Vi er skapt for å leve som et kors. Vi er gjort fri ved korset, gjennom Ham som på korset led vår død. Under korsets tegn fikk vi vår frihet gjennom dåpen til død og oppstandelse. I konfirmasjonens / krismeringens sakrament salves vi med hellig olje med et korsets tegn. Ved inngangen i Kirken tegner vi oss med korsets tegn i vigslet vann – vigslet under korset til påminnelse av vår dåp, og i Hans navn som ved korset og oppstandelsen gav oss del i nytt liv og evig velsignelse.

Ved evangelielesningen tegner vi oss med korsets tegn: over vår panne, munn og bryst; må evangeliets livgivende ord få prege våre tanker, våre ord og vårt hjerte.

Når Kirkens troende gjentatte ganger slår korsets tegn, er dette en ytre hjelp til å holde fast på en indre virkelighet: vår tilhørighet med Herren. Til og med fingerholdningen vår viser oss dette: de tre fingrene symboliserer Den hellige treenighet; Faderen, Sønnen og Ånden. De to fingrene peker på at Jesus både er sann Gud og sant menneske.

For dersom ikke Jesus er sann Gud, hadde han vært uten mulighet til å bringe oss del i liv og frelse. Og dersom Gud ikke hadde tatt kjød ved Den Hellige Ånd og jomfru Maria – da hadde vi aldri fått motta vår del i guddommelig natur.

Bare gjennom korset, mottar vi evig liv. Bare gjennom å ta korset opp og å følge Ham, når vi til slutt den evige frelse. Korset tegn er derfor ikke bare et velsignelsens tegn. Det er heller ikke tegnet på at vi følger siste mote på smykkefronten. Men det er tegnet som viser til et liv i tro, lydighet og etterfølgelse.

Det er til dette livet vi skal gå ut etter messen. Det er til dette livet vi velsignes, i navnet til Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var, er og være skal én sann Gud fra evighet til evigheters evighet.

Preken av fader Erik Andreas